

تحلیل آسیب‌پذیری لرزه‌ای مساکن روستایی در شهرستان لامرد

مرتضی یآوری^{۱*}

۱- عضو هیئت علمی گروه شهرسازی، دانشگاه زابل (morteza.yavari80@gmail.com)

چکیده

مسکن به‌طور اعم و مسکن روستایی به‌طور اخص ازجمله مهم‌ترین مباحث قابل طرح و تحلیل در مجموعه مطالعات اقتصادی و اجتماعی به‌شمار می‌آید. عدم درک و شناخت این مقوله به لحاظ همسویی و همپوشی با سایر فعالیت‌های اقتصادی و جریانات اجتماعی و تأثیر عمیق آن در فرآیند اشتغال و رفاه اجتماعی می‌تواند تأثیر سوء را بر پیکره کل نظام برنامه‌ریزی هر منطقه وارد کند. یکی از مباحث و دغدغه‌های عمده توسعه روستایی، توجه به مخاطرات و بحران‌هایی است که به‌طور نسبتاً دائمی سکونتگاه‌های روستایی را با دگرگونی‌ها و تحولات غیرمنتظره روبرو می‌سازد. توجه به این مخاطرات و بحران‌ها، ضرورت انکارناپذیر دستگاه مدیریت بحران در هر کشور است. با بررسی وضعیت آمار وقوع زلزله در سطح استان فارس مشخص می‌شود که همواره شهرستان لامرد به‌عنوان یکی از کانون‌های مهم زلزله‌خیز به‌شمار می‌آید؛ به‌طوری‌که هر چند سال ما شاهد وقوع چند زمین‌لرزه در سطح این شهرستان می‌باشیم. وقوع این حوادث گاه با خسارت‌های جانی و مالی فراوانی همراه می‌باشد. تأثیر پدیده زلزله در مناطق روستایی این شهرستان، به دلیل نامناسب بودن مصالح استفاده‌شده در سطح مساکن روستایی بیشتر قابل مشاهده است. نوع این تحقیق از نظر هدف کاربردی - توسعه‌ای و روش آن توصیفی - تحلیلی است. محدوده مطالعاتی، روستاهای شهرستان لامرد در استان فارس می‌باشد. به‌منظور تحلیل آسیب‌پذیری مساکن مناطق روستایی این شهرستان، از مطالعات اسنادی که شامل زلزله‌های تاریخی، داده‌های جمعیتی و کیفیت مساکن روستایی در سطح این شهرستان می‌باشد، استفاده شده است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که بیشترین مصالح استفاده‌شده در سطح روستاهای این شهرستان، مصالح نیمه بادوام و کم‌دوام می‌باشد. همچنین در حریم ۳۰۰ متری گسل‌های منطقه مورد مطالعه، ۲ نقطه جمعیتی باغ دهنو و امامزاده شاه غیب قرار گرفته‌اند و در حریم ۱۰۰۰ متری گسل‌های منطقه مورد مطالعه ۴ نقطه جمعیتی باغ سروستان، امامزاده شاه غیب، باغ دهنو و پشت آب قرار گرفته‌اند.

واژه‌های کلیدی: آسیب‌پذیری، مساکن روستایی، لرزه‌خیزی، حریم امن، شهرستان لامرد

۱- بیان مسئله

مسکن به معنای عام کلمه، تجسم فضایی آرمان‌ها، ایده‌ها و عملکردهای انسانی است که همواره تحت تأثیر عوامل بازدارنده اقتصادی - اجتماعی و موانع فیزیکی از نقش سازنده فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی آن کاسته شده و هر روز به‌گونه‌ای پیچیده‌تر مطرح می‌گردد. مسکن در قالب واحدهای مسکونی خانوارهای ساکن، نقش ارزشمندی در ثبات خانواده،